

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Kollár József, Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedéseiben, Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában, Bács-Almás: Rosenbergsz. A. cégénél.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak és földmiveseknek év 8 kor. félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A mi sociológiánk.

II.

A mai társadalmi helyzet sokkal több figyelmet, tudást, alkalmazkodást kíván, hogy egy község fejlődése a kor követelményeinek megfeleljen. Az emberek társas együttélése ugyanis olyan általános érvényű törvények szerint fejlődik, a milyen maga a társadalom vezető elemeinek a műveltsége, egyéni hajlamai.

Minden kor magával hordta az ugyanabban az időben élő nemzedék műveltségi fokát, erkölcsi karakterét, munkaképességét, erejét és azt az energiát, a mi annak a kornak megadta a jellegét.

A Kelet-Ázsiában dúló harc a japán nemzetnek már is biztosította a művelt népek simpathiáját: a hazaszeretnek, az önfeláldozásnak ama csodaszámba menő példája után, a miket ott a véres harc tüzeiben a japán köztívész és hadvezér hazájának megtámadott létérdeke megvédése harcában kifejt.

A bur nemzet leveretése az angol sterling milliárdjai feláldozásával állt csak be, de Európa elismerése semmi esetre se szólt az angol gazdagságnak, s a lordok anyagi áldozatának; — az elismerés odaírt a szabadságát védő maroknyi bur nép mellé s rokonszenvünk ma is odarepült a szántóvető bur paraszt vigasztalására.

A győztes japán sereg babérját a Mikádó népe megosztja önmaga közt s az elhullott tisztjeinek hazaszállított hamvait hitének erejével szenteli meg s helyezi el örök pihenőjére, hogy az utókor kegyelete áldólag emelje a hamvedrek fölé kezét s abból merítsen példát, lelkesedést a további küzdelmek megvívására és az óriási pusztulás terheinek az elviselésére!

Ezek a jelenségek ennek a két nemzetnek e korbeli ragyogó erényei, s bizonyára egy megelőző békés korszaknak jól felhasznált munkája, a mely erénynek fénye áthat tengereken át a legtávolabb népek közé, hogy tanulságra hívja fel és messze bevilágítsa az utókor századait, hogy világító tejtutja legyen e két nemzet hős ivadékaiknak kalauzolására.

De a béke napjainak is meg vannak a maga harcai, meg vannak a nehéz küzdelmei, melyek próbára teszik a nemzetnek erejét, bölcsességét, okosságát.

A mindennapi kenyérért, a létért való küzdelem mellett ott látjuk az egyéni szabadság, a jogok kivívásáért folyó harcot, ott látjuk a faji, a nemzetiségi, a vallási érdekek megszólalását, követelését s azok mellett foglalt társadalmi küzdelmet, ott látjuk a politikai szervezeteknek mérközését és azokat az újabbkori definiált szövetségi törekvések tusait, a mit a merkantilisták — az agráriusok gyűjtőneve alatt az ipari és mezőgazdasági érdekharcban ismerünk. Ezeknek a küzdelmeknek a megvívása sokkal jobban próbára teszik egy nemzet jövőjét, nagyságát, erejét és életképességét, semmint azt el is képzelhetjük.

Történelmünk igazolja, hogy a magyar nemzet is minden időben olyanná alakult át, a milyen volt az egyes uralkodó áramlatnak a hatása. A gazdasági érdekek, az ipar fénykora, a kereskedelem élénkülése a magyar nemzetnél se hiányzott, ha annak ápolására az irányító körök alakítólag folytak be. Iparunknak középkori fejlettségére vonatkozó történelmi adatok szerint az ötvösség, a fazekasság és a diszító lakatosság Nagy Lajos és a Hunyadyak korában magas nivón állott, azért, mert maguk az uralkodók veték kezük ügyébe az ipar érdekeinek a támogatását, s mert a nemzet okosan használta fel a békés napokat önképzésének javára. Az ipar e korban nálunk is tökélyre emelkedett, ez magával fejlesztette a kereskedelmet és a XIV. XV. században hazánk iparosai nemcsak keletet, hanem nyugatot is elláttak specialis ipartermékekkel s Byzanc, Olaszország iparosai örömmel utánozták a magyar styl remekét.

A szocializmus kérdése szoros összefüggésben van hazánk ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági fejlődésével, de szoros összefüggésben van a köznép műveltségi állapotával s azzal a nehéz helyzettel is, a mit a nemzetiségi kérdésben ismerünk.

A magyar szocializmus nem rém, de nem is

képzelet! A létfontosságú erősebb harcza ez ma már, a melyet megérlett az idők folyamata, előkészített a népoktatás, a felvilágosodás, a népek sűrűbb érintkezése, a közlekedési eszközök és intézményeknek fejlett kora.

A magyar szocializmus gazdasági okokra vezethető vissza, kielégítésére a legkedvezőbb természeti alapok állnak rendelkezésre, — kielégítése nem is lehetetlen, mert csak kenyeret kér, azt kéri, a mihez munkája után jogosan számít az a nép, a ki a földet verejtékével szolgálja vagy a kit ipari foglalkozása reggeltől sokszor a késő éjjelig lenyűgözve tart. — A magyar szocializmus, — legalább a közönség zömét érve — nem táplálkozik nemzetiségi izgatásokból, vallásilag nem is fanatizált s van még ősi fajsulya a magyar népnek, a melyet okos szájnnyilással egy állam fentartására erőssé és nagygyá nevelhet.

A társadalom elsősorban védekezzék a köznapi élet kötelekeinek meglazítását célzó minden oly áramlattal szemben, mely a családok együttérzésének szállait tépik szét. Nincs magyar családi élet, nincs társadalmi összetartás, nincs meg az a figyelmi mérséklet, a melylyel a személyi tulajdonságok fogyatékoságait, hibáit az elnézés finom leplevel eltakarják, — — — nincs meg a szeretetnek: személyről-személyre, családról-családra átható s azokat összetartó közérzeti köteleke.

Teremténünk kell tehát társadalmi közszellemet!

Ezt a kelléket, mint principiumot kell felállítanunk első sorban is egy jól szervezett közösségi társadalmi életbe. Nem lehet pezsgő élet, nem állhat be jótékony intézmények szervezése, a kegyelet, a hála nem juthat semmiéle irányban érvényre, nem imponálhat a hazafiság olyan tömören, lelkesen: a hol a község társadalmi szervezete beteg, zilált, visszavonuló.

Hassa át a társadalmi életet a filantropikus szeretet érzete. A gyermekvédelem nemes versenytől az emberbaráti intézmények soroza- táig terjeszkedjen ki a nemesen vetélkedő jótékonyosság! — — — Az erőtlén ismerje föl támaszát az erősben, a szegény a gazdagban, de en-

Dal a hófehér leányszobáról.

Aldott legy százsor, százezerszer
Te hófehér leányszoba . . .
Napsugárból szőtt édes álmok,
Emlékek, vágyak tábora.

Az első csók édes regéje,
Az első buval telt levél,
Az első könny — szerelmünk tiszta
Virággal himes reggelén . . .

Fájó öröm, tengernyi bánat,
Kétségbejött fájdalom,
Ti szültétek sok csendes éjjel
Zokogva annyi bus dalom . . .

— De jött a hajnal, ősz köddel,
Hulló levéllel párosan,
S én mirtus koszorus fejemmel
Könnyeztem, sirtam — boldogan . . .

A hófehér leányszobában
Oly napsugáros lett a lég . . .
Te átöleltél s azt susogtad:
— Enyém vagy édes feleség!

Dr. Radványiné Ruttkay Emma.

A Businessmenek hazájában.

A „BÁCSMEGYE” számára írta:

Latinovits Géza orsz. képviselő.

(1) A „Slavonia” fedézetén, 1904. augusztus.

Régen táplált vágyat ejegittem ki akkor, midőn elhatároztam felkeresni azon világrészt, honnét csodás hírek szállnak át hozzánk gazdagságról, jólétről és az emberek fáradhatlan tevékenységéről. A kínálkozó kedvező alkalmat elszalasztani könnyelműség lett volna. Tehát csatlakoztam az interparlamentaris congressus magyar csoportjához és augusztus 12-én Fiumében hajóra szálltam az angol „Cunard Line” társaság nagy és fényes „Slavonia” nevű gőzösére. Érdekes magyar csoport verődött össze a képviselőház majdnem minden pártjának tagjaiból. Azonban annyi ellenzéki nem akadt, hogy az obstrukció elejtett fonalát sikerrel felvehette volna. A kormánypárt határozott többséggel rendelkezett.

A bejelentett tagok közül igen sok elmaradt, mi engem nem lepött meg; mert hozzászoktam ahhoz, hogy honfitársaim igen könnyen vállalkoznak nagy utra mindaddig, míg az ut tényleg meg nem kezdődik, de akkor visszarettennek részint az ut fáradalmaitól, részint attól, hogy a távol idegenben nem lesznek oly előkelőnek tartva, mint itthon, de azután valljuk be őszintén, nem szívesen válunk el az otthoni megszokott kényelemtől.

Most társunk szemlét utitársaink között; talán nem lesz érdektelen, ha néhány rövid vonással jellemezzük őket, hisz a három heti tengeri ut alatt kiismerhetjük jellemző tulajdonsá-

gaikat. Különbö is azt hiszem, az uton legjobban itélhetjük meg embertársainkat épp úgy, mint a kártya és bor között.

Kezdjük el a „nagyfejűek”-ön, már a mint rangban magasán állókat szokták nevezni. A tudós és pedans államtitkárunk Mohay Sándor nyitja meg a sort, aki szelleműs és kedves feleségét is elhozta a hosszú tengeri utra. Atengedi magát teljesen a „dolce for niente” nek és itt teljesen sutba dobja a sok igazságügyi törvényjavaslatoit, meg beszélni sem szeret azokról. A csendes merengésből a tenger hullámzása zavarja föl, mert nyugodt természete nem tűr semmiéle háborgást és ilyenkor teljesen visszavonul kabinjába, hol egyedül hallgatja a „tenger bőszt” mormolását. Derék felesége sincs hozzászokva a tenger kiméltelen mozgásához és így néha néha nélkülözzük szellemes társaságát.

A másik államtitkár, nyugalomban, Cseőrgheő Gyula, ki a hajón levő nőtársaság elkenyezetett kedvence. Nincs az a nő, kihez ne lenne néhány lekötélő szava; legyen az magyar, angol, francia vagy olasz, mert minden modern nyelven egyforma tökéletességgel cseveg. Egyszóval igazi gavallér, aki rövid idő alatt megkedveltette magát a hölgyközönséggel. Azonban éjjelei nyugtalanok voltak, mert szerencsétlenségére oly kabintársat választott, ki hangosan szokott aludni (vulgo: hortyog) Nagynehézen sikerült társát rábírnai, hogy válasszon magához való méltó párt és államtitkárunk boldognak érezte magát abban a tudatban, hogy most márcsüdes társat fog kapni, de ki irhatja le a rémületet, midőn az első éjjelen konstataálta, hogy új társa sem mentes a hangos alvástól.

nek alamizsnája sohase éreztesse a megaláztatás viszonyát a rászorulttal. — — —

A kapzsi, a nyereszkeskedő uzsora ellen indíson maga a társadalom hadat, sújtsa a törvény kéréssel szigorúval azt, aki a 20 ik századnak humanus intézményei ellenére a vagyonszerzésnek meg nem engedhető utait válassza — mások vagyontalanná tételére

A magyar társadalom tömörüljön nemzeti nagysága ezredéves erejének tudatában. Politikai hitvallása legyen a haza rögéhez való tántoríthatlan ragaszkodás és a szabad, a független, a népjogokat tiszteletben tartó intézményi megvédésére és fejlesztésére hozza meg a legmesszebbre elvezető áldozatot.

A léha, a nemzetietlen, az idegen után házhászó elemeket világosítsa fel érintkezésében megtevédtől álláspontra felől és sújtsa maró gunnyal azt, a ki kifelé gravitáló érzelmeket hord lelkeben. A kozmopolita érzélem lejártá már idejét ott, a hol a magyar állami léttel szemben frontot csinál a hazátlan hazafi.

A gazdasági érdekek megvédésében, a kereskedelemnek üzleti berendezésében, a magyar államhoz tartozandósága mindig erős kinyomatot nyerjen, a hol a magyar ipar, a magyar kereskedelem érdekét elisméri és erősre kell emelnünk.

A magyar nemzet államiságának századokon át dult harcokban megvívott küzdelme szorította le a magyar ipart és kereskedelmet a verseny porondjára; ennek tudata edzé meg az okozatot a magyar ipar és magyar kereskedelem kölcsönös érdekeinek megvédésére és támogatására.

Kultúra a szellemi, az oktatási intézményekben ;

„ a közérkölcsök megvédésében
„ a gazdasági viszonyok igazságos rendezésében, ez legyen a nemes értelemben vett „szocializmus“-sal szemben a mi „szociológiánk.“
Molnár Ferencz.

A bacsikai családok történetéhez.

XIV.

Flatt. E család a XVIII-ik század elején vagy közepe táján Württembergből származott hazánkba és Ujvidéken telepedett le, a hol egyes tagjai ugy a mult, mint a jelen században a város és a róm. kath. egyházközség ügyeinek intézésében tevékeny részt vettek.

A családból képzettsége és a közügyek terén való működése által F. Endre tünt ki, a ki 1873—1882-ig Ujvidék sz. kir. város főispánja volt. Ugyanő Pancsova városnak az anyaországhoz történt visszacsatolása a közigazgatás ujja-szervezése végett e város kormánybiztosaként szerepelt. Midőn 1882-ben nyugalomra vonult, öfelsége a vaskoronarenddel, 1883-ban pedig nemességgel tüntette ki „Alföldi“ előnévvel. Meghalt 1885-ben egy fiú és három leánygyermekét hagyott maga után. Özvegye szül. Sopron Sarolta 1892-ben hunyt el. Fia, F. Viktor ügyvéd, a 90-es években hosszabb időn át szintén uvi

déki főispán gyanánt szerepelt, jelenleg Szabadkán kir. közjegyző.

Flatt Endre testvéreinek, F. Agoston székesfehérvári ügyvédnek fiaira a nemesség 1885-ben szintén kiterjesztetett. A gyermekek közül F. Károly jó nevű botanikus.

A Flatt család czimerében vágató pegarus s felette két emberfő látható; a pajzsisak felett nemesi koronán három strucz-toll lebeg.

Györgyovánszky. A nemességet Gy. István puchói birtokos 1656-ban május hó 21-én nyerte hadi és közszolgálati érdemeiért testvérevel Gy. Ferenczettel, fogadott testvérevel Kajury Andrásal, továbbá János és Eva nevű gyermekeivel. A családot azelőtt Brestyánszkyknak is hitták s egyes tagjai Trencsén megyében, majd Pozsonyban laktak.

Gy. Ferencz 1790 körül Nyitrán kegyesrendi tanár volt, de 1791. szept. 2-án Fuchs Ferencz nyitrai püspök értesítése szerint VI. Pius pápa a szerzetesi fogadalmak alól feloldotta. Gy. János pesti ügyvéd s a nemesi felkelő seregben 1809-ben alhadnagy volt. Gy. József 1807. körül a m. kir. helytartótanácsnál viselt hivatal. Gy. András Pozsonyban lakott s miután 16 éven át tanácsnokként szerepelt, 1801-ben a város polgármestere lön. Érdemei elismerésül I. Ferencz király 1810. évi márcz. 13-án kelt elhatározásával a nagy arany érdeméremmel tüntette ki.

A család a század elején Torontál megyébe származott át, a mennyiben a puchói ágból származó Gy. György a gazdag Manribányiak csokai uradalmában nyert tisztí állást s előbb számtartó, utóbb jöszágigazgató volt itten, a megye pedig tiszteletbeli táblabírójává választotta. Nemességét Trencsén megye 1839 év. júl. 15-én kelt bizonyítványa alapján 1840-ben hirdették ki Torontál megyében. Ugyanő 1850-ben Zentán telepedett le, hol jelenleg is tekintélyes földbirtokos s a város közügyeinek intézésében a legujabb időkig tevékeny részt vett. Fia, György ügyvéd, volt törvényszéki bíró, Zomborban lakik s mint a megyei gazdasági egylet igazgató ügyésze fontos munkakört tölt be.

A család czimerét kék mezéjű pajzs képezi, melyben nemesi koronán könyöklő kéz három nyilvesszőt tart; a sisak felett ugyane czimeralak látható.

Muhoray.

Óverbász ünnepe.

— Állatkiállítás. —

— Kiküldött tudósítónktól. —

ÓVERBÁSZ, 1904. okt. 30.

(p) Politikai, társadalmi és gazdasági szempontból egyaránt fontos ünnepély folyt le ma a rohamosan fejlődő Óverbászon. A Bácsmegyei Gazdasági Egylet díjazással egybekötött szarvasmarhakiállítás rendezett, mely alkalmat a derék, szorgalmas, hazafias verbásziak arra használták föl, hogy gazdasági helyzetük kellő kidomborítása mellett, a magyar állameszme előbbrevitele és a köztük fennálló példás társadalmi egyetértés

amire a főispán felkészítőjében találóan utalt — megszilárdításáért demonstráljanak.

Megkapó, lélekemelő látványt nyújtott az a sok községnek példaként szolgálható — szép jelenség, hogy a község sokféle nemzetisége és vallásfelekezete, a magyarok, németek, szerbek és ruthének karöltve, testvéri szeretettel igyekeztek előmozdítani a mai ünnepély sikerét. Ebben a nemes törekvésben elől járt a község népszerü, minden felekezetenél egyaránt szeretett és tisztelt jegyzője, az agitálásról és szívós munkarejéről ismert Kiss Gyula. De elismerés illeti a telekezetek lelkipásztorait is, akik hivatásukat a kiállításon való részvételre serkentették. Nemkülönböztetve dicsérettel kell megemlékeznünk Brust községi bíróról, aki a munkából szintén becsületesen vette ki a maga részét.

A kiállítás sikeréhez nagyban hozzájárult az a körülmény, hogy Vojnits István báró, a kerület képviselője is melegen érdeklődött a verbásziak eme gazdasági ügye iránt. S habár a szabkai installáció-ünnepek miatt meg nem jelenhetett választói körében, érdekeiket mégis hathatósan előmozdította. Többek közt a díjakat 100 koronával megtoldotta.

Már a kiállítást megelőző napon, pénteken zászlók sokasága hirdette a gazdák ünnepét. Délután érkezett meg a gazdasági egylet elnöke, Latinovits Pál főispán, akit jöllehet bárminemű fogadtatás mellőzését kérte, zajos ünnepléssel fogadták. Ujverbásznál az előjáróság, élén Wagner György jegyző üdvözölte. Óverbászon Kiss Gyula fejezte ki a főispán iránt érzett szeretetet és ragaszkodást. A főispán válaszában kijelentette, hogy szívesen jött e községbe, mert lakosairól rég tudja, hogy derék, szorgalmas, haladó és hazafias emberek. Azután alaposan megvizsgálta a jegyzőhivatal ügykezelését s az észlelt példás rend fölött meleg szavakban fejezte ki elismerését Kiss Gyulának, akivel azután lakására ment, ahol a ház urnöje fogadta.

Szombaton kora reggel megtelt a kiállítás területe szebbnél szebb szarvasmarhával, melynek speciális faji jellegéről és a tenyészanyag kitünő minőségéről dicséretőleg nyilatkozott a szegedi állattenyésztési felügyelőség vezetője Baghary Kálmán.

A kiállítást megelőzőleg az összes templomokban istentisztelet volt. Latinovits Pál főispán dr. Széchenyi Tamás főszolgabíró társaságában az ujverbászi róm. kath. templomba ment, ahol a Magyar István plébános által celebrált misét hallgatott.

A kiállítás megnyitása 9 órakor vette kezdetét. Nagyszámu közönség gyűlt egybe. Az egész helyi intelligencián kívül a vidékről is sokan voltak jelen. Így: Baghary Kálmán felügyelő (Szeged), Galambos Sándor (Obecse), dr. Récsi Ede (Kula), Borovánszky Gyula jegyző (Kula), Szakácsy Sándor jegyző (Kuczora), Richard földbirtokos (Kula), stb.

Amidőn a főispán megjelent, zajos éljenzés hangzott el, melynek lecsillapulta után dr. Széchenyi Tamás kulai főszolgabíró a következő beszéddel üdvözölte a főispánt, Baghary felügyelőt és a közönséget:

De most tekintsünk szét a társaság aristocratiájá közt. Igen szympathikus, kedves, előzékeny tagokkal van az képviselve. A sort gróf Bethlen Istvánnal nyitjuk meg. A nemes gróf, ki Apponyi gróf rajongó párthive, bájos és művelt lelki nevével vállalkozott a nagy utra. Szeretet és tisztelet környékezi a fiatal grófi párt, kiknek minden egyes utitárhoz van nyájas, lekötő szavuk. Ok képezik az életteremben a kapitány jobbján a törzskart, mellettük csoportosulnak a társaság előkelői.

Gróf Károlyi György is újlag felkeresi Amerika földjét, melyet egy ízben már keresztül-kasul járt. Daczára pártonkívüli voltának, állandó opposziciót képez, mert sehogy sem birt a hajón levő élelemmel és állapotokkal megbarátkozni. Naponként halljuk kifogásait és megjegyzéseit, de az állapoton mindez nem változtat. De különben is, ha lehetett panasz az élelemre és egyébre, ugy ez nem meglepő, mert utóvégre is 21 nap alatt a lucullusi asztallal is betelik az ember, hát még egy hajón, hol minden be van rakározva; és ahol nem lehet naponként friss húst és egyéb élelmi szert beszerezni.

A fiatal Inkey báró szintén kellemes megjelenésű, törekvő honatya, ki élénk vitatkozásokba bocsájtkozik képviselőtársaival a politikai helyzet felett és igen helyesen és tárgyilagosan fejtegeti a politikai kérdéseket. A főrend. Piret Lajos báró rendkívül jó benyomást kelt nyugodt, előkelő modorával, ki sohasem veszti el hidegvérét. Szellemes, kedves társalgó; vitatkozásba nem szeret bocsájtkozni és ha mégis belevonatlik, ugy még a vita hevében sem veszti el hidegvérét. A

pesti előkelő társadalomnak is egyik igen kedvelt alakja

Nézzünk szét az ellenzék jelenlevő tagjai közt. A két félemletes obstruáló és vitarendező Barabás és Kubik a hajón csendes, szelid, jó fiúk, kik összes hevüket és érzéseiket a tarockvagy kalabriás játszma közt juttatják kifejezésre. Barabás elhozta szellemes és áldott kedélyű feleségét, ki bacsikai hazafias család származottja. Eleven kedélyével állandó, jó hangulatban tartja az egy csoportban tanyázó ellenzékietek. Kubik sehogyse tud megbarátkozni a tenger szeszélyes hullámaival és erősen fogadkozik, hogy ha most egészségségen hazatér, ugy többé nem kívánkozik tengerre; torkig van már most is vele. Ellenben Barabás bátran daczol a haborgó hullámokkal és veri mellét, hogy nem enged a 48-ból, bármily magas hullám csapkodja törékeny alkotmányunkat (értve alkotmány alatt a hajót).

Az aranyszáju Hock Szt János állandó derülségben tartja a magyar társaságot, szellemes, ötletes társalgásával, itt ott néha csipős, sarcastikus megjegyzéseivel, de itt azt nem veszik oly szigorúan; senki se veszi zokon, hisz az összetartozandóság érzése sehol nem vesz az emberen annyira erőt, mint a tengeren, mert sorsunk a hajóhoz van kötve. Hock barátunk sok derült órát szerez viczeivel, mókaival. A hajón egy zongoraművész honfitársunk is van, ki Amerikába megy szerencsét próbálni; ezzel sok józú tréfát csinált. A művész igen aggodó természetű, ezen tulajdonságát használta ki Hock. A többi között elhitette vele, hogy Palermóban be fog szállni egy csoport anarchista, kik bombát hoznak a hajóra és azt felrobbantják. Művésznök napokig

nem aludt, töprengve járt el és minden harmadosztályu utasban anarchistát vélt; mig végre kiderült a tréfa. Ehhez hasonló több sikerült tréfát követett el művésznök rovására. A hajón levő társaság legmozgékonyabb tagja Hock; naponként százszor kerül meg a nagy gözöst. Politikáról nem beszél, sőt az erre kinálkozó alkalmat is kerüli, vágyakozik a feltétlen nyugalomra.

A néppárt is képviselve van Simonyi-Semadam személyében, sima modoru úri ember, élénk és kedves társalgó, széleskörű olvasottsága és alapos műveltsége igen kedvelté teszi őt minden társaság előtt. Találó megjegyzései nem egyszer élénkítették fel a hosszú tengeri utitól eltespedt társaságunkat.

A bajai képviselő, Rajk dr. megvetően beszél a tengerről, hiszen ő gyermekkorától fogva vízhez szokott, a Duna mellett ringott bölcsője, de azért meglesztük őt néhányszor, midőn a tenger erősen hullámzott, bizony ott hagyta a tenger terített asztalt és mint mondja, kiment kissé üde levegőt szivni.

Különbözn szorgalmas és pontos tagja a délutáni kalabriász játszmanak, semmi szín alatt sem mulasztana el csak egy percet is.

Kállay de genere Ubul 48-as képviselőtársunk a megtestesült kedély és a magyar úri nyugalom mintaképe. E léletet a derült oldalról fogja fel és a legcsekélyebb incidens is alkalmas, hogy azt humorral fűszerezze. Nagy sörkedveid, minden városban első dolga meggyőződni a sör minőségéről és erről következtet a város lakóinak műveltsége és lelkiéletére, talán nem is minden alap nélkül. „Iztelen minőségű sörhöz vagy szokva és megmondom ki vagy.“

Méltóságos főispán ur! nagyságos miniszteri ki-
küldött ur! és mélyen tisztelt uraim!

Régi óhajtott vágya teljesedik ma Overbász
községének amidőn a nagyméltóságú magy. kir.
földmívelésügyi miniszter urnak, a vármegyei
gazdasági egyesületnek és szeretett képviselők-
nek báró *Vojnits* Istvánnak (Zajos éljenzés)
nagylelkűsége folytán, ezen a szarvasmarhák
között fellépett ragadós száj és körömfájás miatt
kétszer elhalasztott szarvasmarha díjazás és ki-
állítás ma megtartatik.

Amidőn önöket mélyen tisztelt uraim jár-
som és különösen a gazdaközönség nevében
öszinte szívből és mély tisztelettel üdvözölni
szerencsém van, engedje meg méltóságos főispán
ur (Lelkes éljenzés) mint a gazdasági egyesület-
nek nagynevű elnökét felkérjem miszerint ezen
szarvasmarhadíjazással egybekötött kiállítást meg-
nyitni megveskedjék. (Éljenzés.)

Latinovits Pál főispán utal arra a gazda-
sági haladásra, mely az egész világ népeinél
észlelhető, s mely a belterjes gazdálkodás térhó-
dítását vonja maga után. Ez a példa rebegjen a
verbászi gazdaközönség előtt, mely a haladás
iránti érzékéről nem egyszer tett tanubizonysá-
got.

Örömmel tapasztalja, hogy a kiállítás a vá-
rakoást túlszárnyalta, amely körülmény a gaz-
dák szorgalmát, munkálkodását szép színben
tünteti föl.

Hogy a kiállítás létrejöhett, az első sor-
ban *Tallián* Béla (zajos éljenzés) földmívelési
miniszternek köszönhető, aki a bácskai gazdák
iránt különös szeretettel viseltetik, s aki a díja-
záshoz szükséges összeget rendelkezésünkre bo-
csájította.

Nagy hálával tartozik a gazdatársadalom e
kerület kiváló, közszeretben álló képviselője,
báró *Vojnits* István (Lelkes éljenzés) iránt is,
aki a díjazáshoz 100 koronával járult hozzá. In-
dítványozza tehát, hogy *Tallián* Bélát és báró
Vojnits Istvánt táviratban üdvözölje a közönség.
(Zajos helyeslés.)

Amidőn a gazdaközönséget további buzgó-
ságra inti, a kiállítást megnyitja.

Kiss Gyula jegyző szerb nyelven tolmá-
csolja a főispán megnyitőbeszédét.

Ezután dr. *Récsei* Ede elnöklete alatt meg-
alakult a bíráló bizottság, mely ekként döntött.

A.) csoport:

- I. díj 60 korona *Becker* Károly Ujverbász.
- II. díj 50 korona *Schmidt* Ferencz Kula.
- III. díj 40 korona *Röhrig* Jakab Overbász.
- IV. 1.) 30 korona *Heib* Károly Overbász.
- 2.) 30 korona *Brust* János Overbász.
- 3.) 30 korona *Oberländer* Pál Ujverbász.
- V. 1.) 20 korona *Schmitner* József Kula.
- 2.) 20 korona *Röhrig* Keresztély Overbász.
- 3.) 20 korona *Kurjaecki* Sándor Szenttamás.
- VI. 1.) 10 korona *Breitwieser* Kristóf Uj-
verbász.

Körülbelül ez lehet mottója. *Kállay* barátunk
fiát is elhozta, ki minden tekintetben kifogástal-
an fiatal ember, ki az életet komolyan fogja fel
és a külföldre nem azért megy, hogy mulasson,
hanem hogy tanuljon és azt, a mit gyűjtött, ha-
zája javára értékesítse.

Az ellenzéket letárgyaltuk, most térjünk át
a nagy többséggel képviselt kormánypártra. A
kis Lapp Gézuskával nyitjuk meg a sort. Min-
dig vidám, kedvesen csevegő kis honatya, ki hol
itt, hol ott bukkan fel és szellemes megjegyzé-
seivel állandó derűtségben tartja a társaságot.
Különös előszeretettel fog a női társaságban,
de nemcsak honfitársnőit mulattatja, hanem a ha-
jón levő amerikai hölgyeknek is csapja a szelet.
A háborgó tengernek fűtytyöt hány és nagy ét-
vágygyal falatozza a már megunt hajó kosztot.

A bácskai *Pinkovits* József, a sima mo-
dorú gentleman hallgatagon jár kel és gondolko-
dik, minő új szórakozási móddal lepje meg a
társaságot, lévén ő — a közbizalom által a vi-
galmi bizottság elnökévé választva. Nehéz bizalmi
állás ez a tengeren, de *Pinkovits* nem retten
vissza, itt is derekasan megállja helyét. Büszke
arra, hogy a magával hozott saját termésű kele-
biai bora pompásan állja a hőséget és a tenger
hullámai.

A szent atya, *Blaskovits* Ferencz nagy
buzgalommal tanulmányozza az angol nyelvet;
mi ugyan nehéz feladat, de kitünő mesternőre
akadt, egy csinos amerikai miszben, ki egész
odaadással támogatja őt ezen törekvéseiben.

A sors véletlen szeszélye egy kabinba hozta
össze *Kabik* Bélával, most egymást kapacitál-
ják, mit a legjobban konstatálhattak kabinszom-
szédjai, kik az élénk vitaközlés miatt már ki a-
karnak hurczolkodni.

(Folytatása jön.)

- 2.) 10 korona *Szeidl* Lipót Ujverbász.
- 3.) 10 korona *Kapetanov* Necza Overbász.
- 4.) 10 korona *Szekiczki* Julián Overbász.

Diszoklevél:

Oberländer Fülöp Ujverbász.

B.) csoport:

- I. díj *Oberländer* Pál Ujverbász 50 korona.
- II. díj *Becker* Károly Ujverbász 30 korona.
- III. *Brust* János Overbász 20 korona.
- III. díj *Schneider* Pál Ujverbász 20 korona.
- IV. *Sovakov* Pero Overbász 10 korona.
- IV. *Jöckel* Henrik Szeghegy 10 korona.

C.) csoport:

- I. díj *Haib* Fülöp Ujverbász 50 korona.
- II. díj *Breitwieser* Kristóf Ujverbász 30
korona.
- II. díj *Röhrig* Keresztély Overbász 20 ko-
rona.
- III. díj *Lotz* Fülöp Overbász 20 korona.
- III. díj *Swakov* Gyóka Overbász 10 korona.
- III. díj *Brust* János Overbász 10 korona.

D.) csoport:

- I. díj *Heib* Fülöp Ujverbász 60 korona.
- II. díj *Heib* Károly Overbász 50 korona.
- III. díj *Röhrig* Keresztély Overbász 40 ko-
rona.
- IV. díj *Heib* Fülöp Ujverbász 40 korona.
- V. díj *Kalugyerszky* Mladen Oszivác 30
korona.
- VI. díj *Lotz* Fülöp Overbász 20 korona.
- VII. díj *Schneider* Pál Ujverbász 20 korona.
- VIII. díj *Bécs* Jakab Overbász 10 korona.
- IX. díj *Brust* János Overbász 10 korona.

A díjakat a főispán osztotta ki szép beszéd
kapcsán. Lelkére kötötte a gazdáknak, hogy a
mai nagy sikeren okulva, a jövőben is kövessen
el mindent az egészséges gazdasági élet fejlesz-
tése érdekében.

A község háza tanácstermében ezután kez-
detét vette a küldöttségek fogadása.

Elsőnek a gör. keleti hitközség küldöttsége
jelent meg. Vezetője *Markovics* Dusan plébános
ékes szavakban fejezte ki a verbászi szerbeknek
a főispán iránt érzett ragaszkodását s arra kérte,
hogy jóindulatával ajándékozza meg a gör. kel-
felekezt hiveit. *Latinovits* Pál nagy örömet fe-
jezte ki a küldöttség megjelenése iránt. Mindig
jóakarattal volt a szerb egyház iránt. Örömmel
tapasztalja, hogy a verbászi szerbek a felekezeti
érdeket össze tudják egyeztetni a honfiumi kötele-
ségekkel. Reméli, hogy a jövőben is hasonló
szellemben fognak közremunkálkodni. (Élénk zsi-
viózás.)

Az ág. ev. egyházfelekezet küldöttségét
Roth Béla lelkész vezette, hatásos beszédben a-
jánlotta felekezetét és hiveit a főispán jóindula-
tába. A főispán válaszában elismerésének adott
kifejezést annak a tapasztalatának, hogy az ág.
ev. felekezet hivei egy templomban, mint a köz-
életben, habár németajkuak, mindig magyar ér-
zés, hazafias szellem hatja át ténykedéseiket.
Ilyen körülmények közt szívesen támogatja őket
törekveikben. (Zajos éljenzés.)

Az izraelita hitközség küldöttségét *Hirsehl*
Manó vezette. A főispán válaszában kijelentette,
hogy a zsidókat, a társadalom törekvő, hazafias
tagjainak ismeri s mindenkor jóindulattal van
irántuk.

Ujverbász község lakosságának küldöttségét
Wagner György jegyző vezette. Szép szavakban
fejezte ki ama őszinte szeretetet, melylyel ők a
főispánt körülveszik. *Latinovits* Pál köszöni a
ragaszkodás megnyilatkozását. Jól esik az ujver-
básziakat maga előtt látnia, mert sok jót hallott
róluk. A kiállítással, amiben nekik is nagy részük
van, megmutatták, hogy a haladásnak hivei, hogy
hasznos dolgokért lelkesedni tudnak. Ahol az
intelligenzia oly szép számban van képviselve,
ott sok üdvös alkotást várhatunk még. Az ilyen
derék, hazafias népet mindenkor örömmel vesz
pártfogásába. (Élénk éljenzés.)

A róm. kath. hitközség küldöttségét *Magyar*
István plébános vezette. A főispán válaszában
megjegyezte, hogy habár a hitközség számban
nem nagy, de a hazafias és vallásosság tekinte-
tében nem áll mögötte senkinek. Örül, hogy er-
ről a kis hitközségről oly sok szépet hallhatott.

A gymnasium tanári karát *Székely* Sándor
igazgató vezette. Utalt azokra az érdemekre, a
miket a főispán a gymnasium létfenntartásának
megszilárdítása körül szerzett. Ezért az intézet
tanári kara nagy hálával tartozik a főispánnak, a
kit mint igaz magyar hazafit s minden nemes
ügynek lelkes barátját arra kér, hogy a jövőben
is tartsa meg őket jóakarattal. *Latinovits* Pál
örül, hogy a gymnasium érdekében követett el-
járása méltánylásra talál. Amit tett, hazafias kö-
telességből és örömmel tette, mert tudja, hogy a
gymnasium ezen a vidéken fontos kulturmissziót
teljesít. Jól esik tapasztalnia, hogy a gymnasium

tanári kara hivatása magaslatán áll. Az államesz-
me terjesztése érdekében buzgó munkásságot fejt
ki. Kéri őket, hogy a jövőben is ily szellemben
teljesítsék hivatásukat.

A tanítótestületet *Kuch* János vezette. A fő-
ispán válaszában azt jegyezte meg, hogy a tani-
tóttestület iránt mindig jóindulattal volt, mert át-
érzi azt a súlyos és felelősségteljes feladatot, a
mely a tanítóságra nehezedik. Tudja, hogy pá-
lyájuk nincs rózsákkal behintve, hogy működé-
sükben sok akadálylyal kell megküzdeniök. De
azért derekasan állják meg helyöket, mert itt,
ezen a nemzetiségi vidéken nagy eredményeket
érnek el a magyarosítás terén.

Az ujverbászi Casino küldöttségét *Kuval*
szky Lajos vezette. A főispán ama meggyőző-
désének adott kifejezést, hogy az ilyen helyen
fontos feladata van a Casinóknak, melyek egy-
részt a magyarosodást terjesztik, másrészt az e-
gyetértést fejlesztik.

Az iparosokat *Wagner* György jegyző ve-
zette. A főispán örömeinek adott kifejezést, hogy
a mezőgazdák és iparosok közt példás az egyet-
értés. Örömmel hallja azt is, hogy a verbászi
iparosok közt a haladás jelei sűrűn mutatkoztak.

Délben a *Haladókörben* százeritékü ban-
kett volt, melyen a kettős Verbász intelligenziaja
majdnem teljes számban volt jelen, a gazdatár-
sadalom pedig legtekintélyesebb tagjai által kép-
viseltette magát.

Az első felköszöntőt *Latinovits* Pál mon-
ta a királyra. A szép tósztot állva hallgatták.

Dr. *Récsei* Ede kulai ügyvéd ékes szavak-
ban a gazdatársadalomra üritette poharát.

Roth Béla ág. ev. lelkész érzelmetli, tar-
talmas felköszöntőjében a főispánt éltette.

Latinovits Pál zajos tetszés közt a község
vezetőire üriti poharát.

Leszkovác Mileta gyógyszerész óriási
hatás mellett, eszmékben gazdag tósztban báró
Vojnits Istvánt élteti, a kit e kerület büszkén
vall képviselőjének. Zajos éljenzés követte e fel-
köszöntőt.

Dr. *Balog* orvos dr. *Széchenyi* Tamást, a
járás népszerű főszolgabíráját éltette.

Kiss Gyula magvas beszédben a gazdasági
egyletre és a szomszédos gazdakörökre emelte
poharát.

Dr. *Széchenyi* Tamás nagy figyelem közt
a kiállítókat éltette.

Wagner ujverbászi ág. ev. lelkész magasan
szárnyaló, gyönyörű beszédben a lelkészek ne-
vében köszöntötte föl a főispánt.

Borovánszky Gyula ötletes, szép felkö-
szöntője szintén a főispánnak szolt; a járás ne-
vében köszöntötte őt fel.

Latinovits Pál a lelkészekre és a jegyzők-
re üritette poharát.

Kiss Gyula jegyző a sajtó jelenlévő kép-
viselőit *Letó* Lajost és *Berkovitsot* élteti.

Ezzel vége szakadt a hivatatos tósztok so-
rozatának.

A dicséret meleg hangján kell megemlékez-
nünk *Kohl* vendéglősről, akinek főztje a magyar
konyhának becsületére válik. A borok is jók vol-
tak.

A főispán a déli vonattal utazott el Ujvi-
désre. Sokan kísérték ki a pályaudvarra, a hol
zajos ovációban részesítették.

Bezeredy István főispáni szék- foglalója.

Régi idők szép emlékei elevenedtek meg
szombaton Szabadkán. Főispáni installáció volt.
Bezeredy Istvánt iktatták be új, disztes állásába,
káprázatos fényű, ragyogó ünnepélyek közt. Ez-
rek és ezek öltöttek ünnepi dísz. Az emberek
lelkét magasztos hangulat szállta meg; mindenki
repeső örömmel járult hozzá az ünnepélyhez. És
ezt az érzelmi változást nem a főispáni beiktatás
megszokott, sablonos közjogi aktusa idézte elő,
hanem az a szeretet, az a közbecsülés, melylyel
a nagy hősnek, kurucz *Bezeredy* Imrének méltó
sarját nemcsak Szabadkán, hanem szélesebb ré-
tegeknél is körülveszik.

Zászlóerdő, mozsarak dörgése és zeneszó
jelezte, hogy Szabadka nagy nemzeti ünnepet ül.
Az emberek már kora reggel talpon voltak, 8
óra felé veszélyes módon torlódott az embertö-
meg. Azok a kiváltságosak, akik a Pest-szálloda
közgyűlési termébe juthattak, nagy küzdelmek
arán, az ököljog igénybevételével juthattak oda.
Az óriási méretű terem zászlóerdővé változott át.
A karzatokat, melyek drága szőnyegekkel voltak
diszítve, a város híres szépségű asszonyai töl-
tötték meg. A pazar toillettek sokasága, a suho-

gó selyem, a csillogó ékszer nagyban emelték az ünnepély fényét. Az ülésteremben a városatyák és a helybéli meghívott vendégek szorongtak. A zöldasztal közvetlen környéken fentartott helyeket a küldöttségek foglalták el. Az első sorokban ültek: *Latinovits* Pál főispán, a régi magyar típus megtestesítője. Gyönyörű díszmagyarjában, mellén a német vörös sasrendjellel. Báró *Vojnits* István, akinek daliás alakját pompásan fődte a drága díszkötös, az obligát monoklival figyelte az eseményeket, visszaemlékezvén arra a napra, a mikor az ehhez hasonló ünnepnek ő volt a szenvedő hőse, s amikor még alig volt sejtelve, hogy Magyarország ügyeinek intézésében neki még nagy szerepe lesz. — *Karácson* Gyula alispán, akit e feszes díszmagyar egy csöppet se nehezített meg abban, hogy a középső, jobb és bal karzaton levő hölgyeket alaposan szemügyre ne vegye. — *Latinovits* Géza, akikre viszont az asszonyok irányították látcsövüket (különösen a balkarzaton egy elegáns fehér selyem blouszos asszonyka, nem törődve azzal, hogy a díszesen himzett gouvru és plissé-csoport sokat szenved tulajdonosának élénk érdeklődése miatt), egykedvűen nézte a mozgalmas életet, az ünnepi részleteket; neki, aki mesébe illő csodás dolgokat látott Amerikában, ez nem imponál. — *Piukovich* József fürkésző tekintete ómoroviczai híveire tapad, akik *Schadl* plébánossal és *Pálits* jegyzővel az élén jöttek el, hogy földesurakat (Bezerédynek a birtoka Ómorovicza határában terül el) üdvözöljék. — *Eigl* József, *Vojnich* Dániel és *Fejér* Gyula, apáti díszkötöse szépen érvényesül a milleu-ben. Dr. *Pávlovits* Simon a Ferencz Józsefrend lovagkeresztjével ékesítette díszmagyarját. Hatalmas alakjával eltakarja *Matkovich* Bélát, nem csekély bosszuságára annak a villogó szemű kék selyem blouszos szép leányzónak, aki a középső karzatról nézi feszült figyelemmel azon tőri kis fejét, hogy ez a pazar aransujtással és drágakövekkel ékesített díszmagyaros fess emberke milyen névre hallgat. *Matkovich* persze nem vette észre ezt a mozzanatot, mert akinek olyan szép felesége van, mint az apatini főszolgabírónak, annak nem illik, avagy nem szabad ilyesmit észrevenni. — *Scul-téty* Ferencz árvaszéki elnök izgatottan rángatta elegáns díszmagyarját. Nyilván az bántotta, hogy Ede öcsese, a hodsági Eötvös Károly (nem a politikája hasonlít a nagy kriminálístához) nincs jelen, s így nem öröközheti meg ezt a szép jelenetet az „*Uránia*“ számára, amelytől tudvalegőleg a Bácska megírására megbízatást kapott. *Kozzár* Zsigmond elegáns, karcu alakjára és *Mikosevics* Kanuth érdekes, barna arcához jól illett a fekete díszmagyar, politikai ideálját *Vojnich* bárót nézte szerelmes tekintettel, *Szalay* Frigyes pedig patronusának fényes díszmagyarjában gyönyörködött.

A második és harmadik sorban ültek: *Hegedüs* Aladár bajai polgármester díszmagyarban, dr. *Valentin* Emil, a bajaiak *Bartha* Miklósa, dr. *Denneberg* orvos, aki alig várja már, hogy nevet a lapokban a választásokkal kapcsolatosan ismét olvashassa, dr. *Alföldy* Árpád, a zomboriak okosfejű vicepolgármestere, dr. *Falcione* Nándor, a zombori főfinancier, *Kozma* László, a megyei közélet veterán bajnoka, a jelesesű tudós, *Boberity* Milán a kulaiak aranszajú Szt. Jánosa, *Müller* József, a bajai lóvások nagymestere, *Buday* Pál zentai főszolgabíró, aki a mai ünnepnek már csak azért is örül, mert protektorának egyik politikai diadalát jelenti, *Paukovich* Andor, a szabadkai ügyvédi kamara elnöke, dr. *Birkáss* Gyula, dr. *Janiga* János (mindhárman díszmagyarban) dr. *Lipoencsics* László, *Mukics* Simon, id. *Frankl* István, *Gräff* Nikáz kir. tanfelügyelő, *Stankovits* György államépítészeti hivatali főnök, *Vermes* Béla, *Törley* Gyula, *Gaal* Endre szegedi h. polgármester, *Szalay* Mátyás főkapitány stb.

10 óra felé jött a terembe *Biró* Károly polgármester. Itt-ott fölhangzott az éljenzés. Néhány rövid szóval üdvözölte a jelenvoltagekat, majd azt indítványozta, hogy vonuljanak a templomba. A közönség megmozdult. Az előszobában találko-

zott az új főispánnal, akit lelkesen megéljenzett. Az utcán a tűzoltóság és a rendőrség példásan tartotta fenn a rendet. Különösen a tűzoltóság főparancsnokát és parancsnokát, valamint a városi főkapitányt illeti ezért különös dicséret.

A menet élén haladt *Bezerédy* István, tőle jobbról *Biró* Károly, (amit az egyik ellenzéki vezér akként magyarázott, hogy a polgármester hű kormánypárti mivoltát ezzel is dokumentálni akarta), — balról pedig *Hegedüs* Aladár, (ezt meg arra magyarázták, hogy a bajai polgármester az ellenzék felé hajlik). Utána halad báró *Vojnits* István, *Latinovits* Pál, *Vojnits* Sándor, *Latinovits* Géza és a küldöttség többi tagja.

A templom előtt, kordonok mögött ezer és ezer ember várta a menetet és gyönyörködött a díszruhák káprázatos fényességében. A templom belseje is zsufolásig telt meg előkelő közönséggel. Az oltár közelében tartottak fenn helyeket a küldöttségek részére. A díszmés *Mamuzsich* kanonok celebrálta fényes ornátusban. A legtisztább és legmagasztosabb vallási ihlet szállta meg a lelkeket, midőn a zene- és énekkar *Gaal* Ferencz jeles zeneköltő kipróbált vezénylete mellett *Reiman* misezenéjére zendített. A nagy hatás akkor érte el tetőpontját, midőn *Szeunig* Károlyné urnő kristálytisza, gyönyörűen csengő, a terem minden zugát betöltő alt hangon az Ave Máriát énekelte.

Jóízűt nevettek *Herczeg* Ferencz kalandján. Az illustris író ugyanis a délelőtti gyorsvonattal érkezett meg Budapestről. Tehát olyan időben, amikor a díszközgyűlés közönsége a templomban volt már. *Herczeg* sietett a templomba, de a rendőrség nem engedte át a kordonon. Amidőn a menetet visszajött, ismét az a kellemetlenség fenyegette, hogy a tulbugzó kordonvonók akadékoskodnak. *Vojnich* Sándor azonban észrevette kebelbarátját s behozta a menetet elejére, ahol *Vojnits* báró, *Latinovics* Pál, *Bezerédy* István és a többiek szívélyesen üdvözölték.

A templomból ismét a közgyűlési terembe ment a menet. Itt küldöttség hívta meg a főispánt, aki nyomban megjelent s a közönség dörgő éljenzése közt foglalta el helyét. Ekkor felállt a polgármester s rövid beszéd kíséretében az eskü letételére kérte föl a főispánt. *Bezerédy* letette az esküt, majd csengő, érczes hangon, de azért a meghatottságtól remegve mondta el székfoglaló beszédét. Zajos tetszést ért el beszédének ama részeivel, melyekben a város fejlődéséről, haladásáról és a polgári jogok szabad gyakorlásáról szólt. Az egész beszédet bátran, huszáros snájdal mondta el, a végén azonban elérzékenyült, annyira, hogy a beszédet tartalmazó ivateket reszketve fordítgatta. Szívesen konstatáljuk, hogy a programbeszéde még *Mukics* Simonnál és *Gálffy* Györgynél, az ellenzék vezereinél is, akik minden szavát feszült figyelemmel lesték, jó benyomást tett. *Reisner* ügyvédet, az iparosok egyik vezérét pedig annyira felvillanyozta, hogy vöröre csapkodta a tenyerét. Majd *Bóbits* dr. tanácsnok üdvözölte ékes beszédében a főispánt. Dr. *Janiga* a Birópartí volt ellenzék egyik vezére pedig azt indítványozta, hogy a beszédek kerüljenek a jegyzőkönyvbe. Ezzel vége volt a díszközgyűlésnek.

Ezután a küldöttségek vonultak a szomszédos terembe. Elsőnek a varmegyei deputáció jelentkezett. Ennek nevében *Latinovits* Pál mondott a tőle megszokott szónoki routinnal magyaros ízű beszédet. *Bezerédy* jóleső érzéssel nézett végig a notabilitások tekintélyes gárdáján. Elvégre nem utolsó dolog, ha valakinél *Latinovits* Pál, *Vojnits* István báró, *Piukovich* József és több ily kaliberű férfiú tiszteleg. Majd a zomboriak kerültek sorra; *Alföldy* dr. vezette őket. Ezeket a többi deputációk követték, köztük az okánizsaiak, akik *Buday* Pál főszolgabíró vezetésével jelentek meg, az ómoroviczaiak stb.

Délután 3 órakor bankett volt, melyen négyszázan vettek részt. A rendezés — úgy mondják — nem volt mintaszerű, de annál job-

bak voltak az ételek és italok. Ezek is emelni fogják a *Lichtneckert-konyha* jó hírét.

Pető Lajos.

Báró Vojnits István a verbászlakhoz. Báró *Vojnits* Istvánt a verbásziak az állatkiállítás alkalmából *Latinovits* Pál indítványára üdvözölték. *Vojnits* báró megleghangu válaszában megköszönte a megtisztelő figyelmet s kijelentette, hogy a verbásziak minden jogosult érdekét tőle telhetőleg elő fogja mozdítani.

Tallán Béla földmívelési miniszter táviratot intézett *Latinovits* Pál főispánhoz, melyben hálás szívből mond köszönetet a verbásziaknak az állatkiállítás alkalmából hozzájuk intézett üdvözlőleteért.

Az apatini járási székhely áthelyezés kérdése. Az apatini járás egyik vezető tagjától vettük a következő sorokat: *Szilberek* község elcsatolása alkalmából az apatini járási községek lakóai között élénk az óhaja a székhelynek Zomborba való áthelyezése iránt, mint az annak idején a zombori járással történt. Nem is csoda; Apatinnak se vasutja, se községekbe vezető rendszeres utja, s a mellett a községek vasutjai egyenesen Zomborba utalják a város községi lakóseit.

H I R E K.

Nyár végén.

A szerelmes nyárnak vége!
Sárgul a lomb, elszáll a madár.
Valami azt sugja szívemnek,
Édes! Te is elhagysz immár.

Érzem, utószor járunk együtt,
Hervadó erdő avarán,
Érzem, nem látjuk mi egymást
Többé soha soha talán!

Ne oh ne mondja ajakad,
Hogy mindez csak rossz sejtetem.
Úgyis elárulja arcod,
Hogy nem szeretsz többé engem.

Sárgul a lomb, elszáll a madár!
És vele száll a szerelmed.
Hogy örökké nem tarthatott,
Mondd: édes nem fáj ez neked?

Engem lesújt, s elszorul szívem,
Szemembe könnyre könny tolu.
Hídeg kezem feléd nyujtom,
Utoljára, bucsuszóul!

Érzem: utószor jártam véled,
Hervadó erdő avarát.
S mire újra kihajt a lomb
Nem ismerjük többé egymást!

Tatjana.

Uj táblabíró. *Grün* József zombori törvényszéki bírót, a bírói kar egyik legképzettebb tagját, az igazságügyminiszter táblabíróvá nevezte ki. E kinevezés nagy örömet kelt Zomborban, ahol *Grün* József közkedveltségnek örvend.

Ebéd a főispán tiszteletére. *Kiss* Gyula jegyző f. hó 29 én, *Latinovits* Pál főispán tiszteletére, ki az állatkiállításon Verbászon tartózkodott, ebédet adott, melyen részt vettek: *Latinovits* Pál főispán, dr. *Széchényi* Tamás főszolgabíró, *Roth* Béla ág. ev. lelkész, *Markovics* Dusan gör. kel. plébános, *Leszkovác* Miletta gyógyszerész és *Pető* Lajos, a Bács megye szerkesztője. A háziasszonyi tisztet *Kiss* Gyuláné urnő és sógorónője *Grossmanné* urnő vezették lebilincselő szeretetreméltósággal. A társaság a kitünő kedélyhangulat hatása alatt a késő esti órákig maradt együtt.

Az ujvidéki főispáni titkár. A hivatalos lap vasárnapi száma hozza, hogy a belügyminiszter *Antl* Kálmán miniszteri segédfogalmazót miniszteri fogalmazóvá kinevezte és főispáni titkári miútságban szolgálatátételre Ujvidék szabad kir. város főispánja mellé kirendelte.

Az ügyvédi kar köréből. Dr. *Tordai* Izidor Szabadkán ügyvédi irodát nyitott. — Dr. *Zátonyi* Dezső, dr. *Zátonyi* kuluthi orvos fia letette az ügyvédi vizsgát. — Dr. *Vujics* Bránkó Zomborban ügyvédi irodát nyitott.

Tanári áthelyezés. *Molnár* János újvidéki kir. kath. főgymn. tanárt Székesfehérvárra az állami főreáliskolához helyezték át.

Sevits püspök Zomborban. Sevits Mitrofan újvidéki szerb püspök pénteken Zomborban volt, ahol fényes egyházi szertartás közt szentelte föl dr. *Kronics* István ügyvédnek a Zomborhoz közeli birtokán levő új házát. A házigazda ez alkalomból ötvenertitű bankettet adott, melyen számos tóztban ünnepelték a jeles főpapot. *Latinovits* Pál főispán is felköszöntötte a püspököt.

Schmausz Endre bucsuja. Schmausz Endre nyugalmazott főispán hétfőn utazott el Szabadkáról Apatinba. Barátai, ismerősei, tisztelői közül mintegy huszan, *Farkas* Casino elnök vezetése mellett kísérték ki az állomásra és vett tőle őszinte bucsút. A bucsuzó s akik kísérték, a meghatottság érzelmével váltak el egymástól.

A szegedi Keresk. és Iparbank bajai fiókjának ügyészévé dr. Nyiraty János bajai ügyvédet nevezte ki.

Jegyzők Tisza grófnál. A községi jegyzők egylete e hó 7-én tiszteleg *Tisza* gróf miniszterelnöknel. A tisztelgésnél a bácskai jegyzők nevében *Kiss* Gyula óverbászi jegyző vesz részt.

Házasságok. *Borovszky* Ferencz sajkászentiváni jegyző eljegyezte özv. *Korékné* Velter Agnes urnót Cservenkáról.

Salga Mátyás szabadkai műépítész eljegyezte *Czuezy* Gizella kisasszonyt Szabadkáról.

Hivatalvizsgálat az újvidéki járásban. Újvidéki levelezőnk írja: *Mezey* Imre újvidéki járási főszolgabíró folyó hóban Ofutak, Ujfutak, Begecs, Dunagálos, Petrócz, Kölpény, Urszentiván, Osóvé, Ujsóvé, Kiszács, Piros, Temerin, Jármos és folyó hó 27-én Ókér községben hivatalvizsgálatokat tartott a szokott erélylyel, mindenütt példás rendet talált és teljes megalégedését fejezte ki az ügybuzgó jegyzőknek.

Tanítóválasztás Palánkán. *Füke* Pál, palánkai tanítói megrongált egészsége miatt nyugdíjaztatván, helyébe okt. hó 29-án *Wortner* Károly bácskulai tanítót választották meg.

Egy nyugalmazott plébános ünneplése. Újvidékről jelentik: *Hering* Lipót, városunkban lakó nyugalmazott r. kath. plébános mult hó 24-én ünnepelte születésének 90-ik évét, mely alkalomból vele ünnepeltek mindazon tisztelői, kik ez eseményt tudni szerencsések voltak. Személyesen üdvözölte őt a helybeli r. k. plébánia papja és külön *Virág* István szt. rókusi kültéri lelkész, aki az ő megszokott ékes szavaiba a tiszta szeretet melegét beöntve üdvözölte a kalocsai egyházmegye neostorát, kinél idősebb pap az egyházmegyében ez idő szerint nincs. Mintha az isteni gondviselés hosszú élettel is kitüntetni akarná a többi halandók közül az annyi viszonytalanságon és szenvedésen keresztül ment, de mindig hű és alázatos szolgáját; még most igen jó testi és lelki egészségben lépett 91-ik évébe.

A topolyai Casinót okt. 26-án nyitották meg. Ez alkalomból reggelig tartott mulatság volt az új társaságlelben.

Felolvasóestély Bezdánban. A bezdáni magyar asztaltársaság november hó 5-én esti 8 órakor a *Perr* Ottó féle vendéglőben felolvasással egybekötött családi estét tart. Az est műsora: „A demokráciáról.” *Dr. Gál* Rezső előadása. — „Regensburgtól — Bezdánig a Dunán”. Utelírás és élmények. *Ira* és felolvasa *Lengváry* Ferencz.

Házfelszentelés Mozsoron. Mozsor község képviselőtestülete — mint levelezőnk írja — dr. *Benedek* Jakab községi orvosnak az ottani sanjaryu lakásviszonyok figyelembe vételével, a mai korszellemnek megfelelő gyönyörű lakást építtette, a melyet a gazda hívei és jóbarátainak társaságában október 30-án szentelte fel. A nap jelentősége legjobban a fesztelen jókedv és a pezsgős palaczkok durrogásában domborodott ki, mit a szép számban együtt volt társaság déltől a reggeli szürkületig hallgatott. Az ünnepi felköszöntőt lendületes költői ihlettel *Eper* Adám mozsori rom. kath. plébános mondotta.

A Zabik-féle háziipar czikk. Megeszerete ismeretesek azok a nagy sikerek, amiket *Zabik* László a háziipartanfolyamok ágilis és szakavatott vezetője a gazdasági háziipar czikkfeldolgozásában és értékesítésében elért. *Latinovits* Pál főispán, ki a napokban Verbászon volt, méltányolván *Zabik*nak e téren szerzett érdemeit, megtekintette a tanfolyam készítményeit. Valamennyi tárgynak solid és izléses kivitelén tetszését fejezte ki s dicséretileg nyilatkozott a jeles igazgató hasznos munkássága fölött.

Műkedvelők előadása Zsablyán. A zsablyai rom. kath. ifjúság a közeljövőben tánczczal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Szinre kerül „A gyimesi vadvirág” című népszimnű, melyre már serényen folynak a készülődések.

Egy pinczér honpolgársága. *Weinfeld* Ignác, a zombori Vadászkiürt szálló főpinczére a napokban letette az ottani polgármesteri hivatalban a honpolgári esküt.

Bábaügy Apatinban. Apatini levelezőnk írja: *Schuller* Josefa gombosi bába megtagadta az előirt eszközök beszerzését és eszközeit piszkosan tartotta. *Dr. Tim* József járásorvos felhívására is megtagadta a köteleességét teljesíteni, mire első ízben 4, másodikban 50 korona pénzbüntetésre és 4 napi elzárásra elítéltetett.

Halálozások. *Szárics* Bertalan nemrég elhunyt zentai főügyésznek özvegye szül. *Pokorny* Evelin urnő, az ottani társadalomnak egyik műveltlelkű, nemes szívű tagja, okt. 28-án 71 éves korában meghalt. A köztsztelelben álló urnőt másnap temették el a közönség óriási részvétele mellett.

Stein József VIII. oszt. gymn. tanuló Bácsföldváron elhunyt.

Özv. *Sárkány* Jánosné urnő Kiskörösön 79 éves korában meghalt. Nagy részvét mellett temették el. Az elhunytban dr. *Sárkány* János topolyai járásorvos édesanyját gyászolja.

Özv. *Békéffy* Györgyné a napokban 70 éves korában Csantavéren meghalt.

Langhoffer Gyula szabadkai gyógyszerész 43 éves korában meghalt. Kedden temették el díszes egyházi szertartással.

Gyilkosság Ókérén. Október 26-ára menő éjjelen — mint nekünk írják *Raczkó* György ókéri lakos korcsmájában Bötity Péter és Belyánszki Iván ókéri lakosok borozgattak, miközben összeveszték és előbbi utóbbit egy konyhával ügy megszurta, hogy az a helyszínen halva maradt. A rendőrség és csendőrség a nyomozást nyomban megindította, a tettest elfogta. Felemlítésre méltó, hogy *Belyánszky* Iván egy szervezett csalóbándának volt a vezére már évek óta, többször volt börtönre ítélve, alsó Bácskában igen ismeretes alak volt.

A zentai országos vásár e hó 13-án és 14-én lesz.

Tűz Temerinben. A napokban nagyobb tűz volt Temerinben. Az oltásnál leginkább *Volpert* György buzgólkodott.

A szülői gondatlanság áldozata. Almási levelezőnk írja: A bácsalmási szöllőkben a napokban *Patocskai* Ignácné, ahogy a család részére az ebédet elkészítette s azt a konyha földjén egy nagyobb talba kihülés végett átöntötte, a mellette álló 3 éves Anna nevű leánya háttal a forró levessel teli talba esett és két napi kínlódás után az égési sebebbe belehalt.

Az árva. *Bajáról* írják a következő megalható esetet: A városi rendőrséghez egy elrongyolódott, szomorú arcu kis fiút vitt be egy rendőr. A kis fiu még csak tizesztendő, de élete már egészen tragédia. Szomorú sorsát egész monoton hangon adta elő. Két esztendeje, hogy meghalt az édes apja, tavaly télen meghalt az anyja. Se testvére se rokona. Ő maga a 10 esztendő fiu azóta kóborol a városban s meghuzza magát hol egy istállóban hol meg egy szalmaboglya tövében. Evett amit kapott jóságú emberektől. Egyetlen rongyos kabát, ing és nadrág a ruházata. Cipője nincs. Tegnap elment *Szigeti* József szabómesterhez, hogy fogadja fel inasnak, ő szívesen dolgozik. A jóságú iparos adott a kicéhezett fiúcskának enn. és hajlandó is a szegény elhagyott fiúcskát magához venni, ha a rendőrségnek nincsen ellene kifogása.

Késelések Monostorszegen. Monostorszegi levelezőnk írja: Manap már minden intelligens embert foglalkoztat az a kérdés, hogy mi okozza a nép erkölcsi hanyatlását, de vajmi kevesen vannak, akik keresik az eszközöket, a melyekkel a bajok orvosolhatók. Különösen a vasárnap czézőknek és a fiatalság éjszakai felügyelet nélkül való csatangelésének kellene gátat szorítani, esetleg azt szigorú rendszabályokkal teljesen beszűntetni. Monostorszegen például nincsen az az ünnep és vasárnap, hogy ilyen czéző ne lenne. A vége pedig: véres verekedés. F. hó 18-án is két ilyen eset fordult elő. Az egyik parti tégladarakkal verte agya-főbe egymást a korcsma előtt, a másik kettő pedig benn a korcsmában vágott egymáson eret. A dolgok epilogusa az apatini járásbírósnál fog lejátszódni.

Bácskai karczos.

Bácskai jókivánságok: Nagy eszméid legyenek, s csak akkor öltsenek testet, majd ha Bácsmegyében szanatórium épül.

A telefon kérdés megvalósításának a gyórságával haladj előre pályádon.

Olyan tiszták legyenek a ruháid, mint a

milyen tiszta a szabadkai *Mamuzsich* — *Perlich* féle demokratapárt politikai álláspontja.

Olyan őszintén ragaszkodjon hozzád a feleséged, mint a milyen őszintén ragaszkodik a kormánypárthoz a szabadkai *Biró-Janiga-Liposencsics* párt.

Soviniszta légy s Felsőkabolra (Felsőkovil) válaszsának meg jegyzőnek.

A zombori „*Csitávniczá*”-ban (Szerb olvasókör) kiáltd el magad: Éljenek a japánok.

Zenta város képviselőtestülete tárgyalja az ügyedet.

Szerkesztői üzenetek.

G. S., Óbecse Legközelebb kerül sorra.
H. J., Budapest, I. Táltos-u cza 11. Közölni fogjuk, csak kis türelmet kérünk.
L. H., Szabadka. Ugy a szabadkai, mint a fővárosi lapok tévesen közölték. Egyikük se volt lent.
V. J., Kiskörös. Szerkesztőnk pénteken délelőtt várta.
N. A., Ószivácz. Egyik közelebbi számunkban közöljük.

Aliquis, Kula. A jelzett ügyben örömmel várjuk látogatását. Azzal, akivel ebben a dologban tárgyalt, a közki-vánalomnak megfelelően fogjuk elintézni. Dr. czikke a jövő számban jelenik meg.

K. A., Temerin. Kissé későn küldte. *Gyimesi vadvirág*. Mellőztük. Az efféle izléstelen dologra kár nyomdafestéket pazarolni. A tapintatlan fiatal urakra ügyet se kell vetni.

S. D., Ujvid k. November 3-án Zomborban volt. Hogy mikor utazik el, nem tudjuk. 14-én és 15-én biztosan ott lesz.

W-cher. Ilyen esetben legjobb mellőzni. Sikerral jár ugyan, de sok baja van vele.

L. V., Zombor. Furcsa, hogy éppen tőlünk kérdi. M. K. nem volt ott.

S. T., Szabadka. Bezerédy 1895-ben mint százados ment a tartalékba. Az 1896-os választói névjegyzékben benne volt. Hiszen akkor lépett föl és győzött az ókanizsai kerületben, 1861-ben.

„Hogyha tudnám, hova jutok?” Oda, ahova a többi ilyen férczelmény.

K. P., Kolozsvár. Jönni fog.

„Ószi hangulat.” Az ilyen hangulatból nem kérünk.

H. G., Ujvidék. Már megint elkésvé kaptuk.

Elek. Ilyen megbízatást nem vállalunk el. Keresse a kedvező alkalmat, kérje föl s tisztában lesz.

6663 szám. kig. 1904.

Pályázati hirdetmény.

Minthogy az 1904. évi szeptember 29-én az óbecsei adóügyi irnoki állásra kiirt Pályázati hirdetmény kellő eredményre nem vezetett, az idevonatkozó kérvények beadásának határidejét 1904. évi november hó 30-ig ezennel meghosszabbítottam és felhivom ezen 900 korona havi előleges részletekben kiszolgáltatóndó évi fizetéssel javadalmazott állást elnyerni óhajtókat, hogy kérvényeiket hozzám ezen határidőig okvetlenül küldjék be, mert a később érkezőket figyelembe nem fogom venni.

Óbecse, 1904. október 20-án.

Dr. Balaton Gyula
főszolgabíró.

3231. 1904.

Kishegyes községe

Pályázati hirdetmény.

Kishegyes községben üresedésben lévő gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot hirdetünk.

Ezen állás javadalmazása havi utólagos részletekben fizetendő 400 korona.

A megválasztandó egyén felszerelését a községtől kapja, ruházatot azonban sajátjából tartozik beszerezni.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényüket november hó 15-ig alulírott előjáróságnak benyujtsák.

Kelt Kishegyesen, 1904. október 29-én.

Limbek Pál, Jónás,
jegyző. 1 2 bíró.

Alkalmazást nyer

Dunaeséb község jegyzői irodájában egy **kisegítő irnok**, ki a közigazgatás minden ágában jártassággal bír.

Havi fizetés 70 korona.

Okmányolt kérvények címre küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó.

Szalay Dezső,
h. jegyző.

3-3

5326. 904.

Pályázati hirdetés.

A bácsalmási járáshoz tartozó Jánoshalma (Jankovác) községben elhalálozás folytán megüresedett községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. évi november hó 25-ig nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Ezen jegyzői állás javadalmazása: Szabadlakás, 1600 kor. havi előleges részletekben felveendő évi fizetés, 4/4 telek földnek haszonélvezete, mely után a kir. adót és egyenértékű illetéket a jegyző fizeti és a szabályrendeletileg megállapított magánmunkálatok utáni jövedelem. Bácsalmás, 1904. évi október hó 25.

Szutrély Lipót,
főszolgabíró.

2-2

Szuperfoszfátot

STASSFURTI KAINITOT

szavatolt 12,4% tiszta káli = 23—24% **kén-savas káli** tartalommal

Stassfurti káli trágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% **kén-savas káli** tartalommal

kovasavas kálit

(dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű **mütrágyaféléket**, azonkívül **részgálicot** (98—99%) elismert

kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

Mütrágya, kén-sav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V., Fürdő-utca 8.

O. szágos műfestészeti, iparművészeti intézet.

Bátori (Blaskovits) Mihály bíboros hercegi más 6 Eminentiaja, 67.698 sz. egyházi templomi műfestője.

Templomfestés stilszerű. Gipsz-, márvány (stucco.) Oltárképek, oltárépítés és márványozások. Tervek, rajzok készítése, rajzok nagyítása. — Toronykeresztek aranyozása állvány nélkül.

Oltárképek festése művészi kivitelben bámulatos olcsón, vászonra olajban festett

70 cm. magas 45 cm. széles 40 korona.

95 " " 65 " " 65 "

110 " " 95 " " 110 "

155 " " 105 " " 160 "

Olajba festett arckép legalkalmasabb, legszebb legtekintesebb ajándék.

Iroda: **SZABADKA, VII ker., Erdő-utca 66 sz.**

Legujabb találmányomat építészek, építőmesterek, estőknek ismernie kell, hogy nedves falaknak szárazzá tétele festés által feleslegessé tesz minden grundolást, s hulladék leválást. Ezen új találmányom a

BÁTORI MAGYAR ÚJ ENVV,

mely kizárólag csak nálam kapható. — 100 kiló 25 korona. 22—

Értesítés.

A nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozom, miszerint **Nagys. Rác György Jolánföldi szőlőtelepét és kertészetét**, melyet 10 éven át kezeltem, a mai napon átvettem. Főtörvényem lesz az igen t. vásárló közönséget a **legjobb kiszolgálásban részesíteni**, a Jolánföldi szőlőtelep jó hírnevét továbbra is fenntartani és fejleszteni.

Midőn ezt becses tudomásukra hozom, egyben jelzem, hogy a Jolánföldi szőlőtelepemen kapható:

1. Szokványminőségű gyök. és sima zöld-ojtvány.

2. Amerikai és Európai gyök. és sima vessző.

3. Gyümölcs és utszéli fák, valamint a minden mást felülmuló

Maclura Aurentiaca élősövény.

A nagyérdemű közönség b. jóindulatát kérve, vagyok tisztelettel

Manhold Kálmán

Rác György Jolánföldi szőlőtelepének bérlője.

2-6

PÉNZ

törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi elsőrangu pénzintézetektől a földbirtok és ingatlan ¼ értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évi terjedő időre gyorsan és diszcreten. Bank- és magánadósságok convertálása

LANG SAMU

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca, 12.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek.

5-10

(Válaszbélyeg.)

3966 szám. kig. 1904.

Pályázati hirdetés.

A járásom **Sajkásgyörgye** községében üresedésben lévő és 600 korona évi fizetéssel egybekötött **irnok-kézbessítői állásra** az előző pályázat eredménytelensége folytán újabb pályázatot hirdetek s felhívom az állást elnyerni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi november hó 17-ig bezárólag nyújtsák be.

A szerb nyelvben való jártasság igazolandó.

Zsablyán, 1904. évi október hó 24-én.

Nikolits Izidor,
főszolgabíró.

1-2

6708 szám. 1904

Pályázati hirdetés.

Járásom székhelyén a 20,000 lakossal és nagyszámu értelmiséggel bíró **Óbecse** nagyközségben elhalálozás folytán üresedésbe jött községi **orvosi állásra** ezennel pályázatot nyitok és felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt és eddigi működésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket hozzám 1904. év december 15-ig nyújtsák be. A később érkezőket figyelembe nem fogom részesíteni. A szerb nyelv tudása kívánatos.

Az állás javadalmazása:

1600 korona évi — havi előleges részletekben kiszolgáltatandó évi fizetés. Ezenkívül trachoma gyógykezelési díj évi 400 korona van az álláshoz fűzve, a mely évi 400 korona azonban ideiglenes jellegű.

A közs. orvos köteles a község vagyontalan betegeit úgy a bel, mint a külterületen ingyen gyógykezeltetni.

A vagyonos betegek gyógykezeléséért a következő látogatási díjak számíthatók fel.

1) Az orvos lakásán nappal bármikor jelentkező betegétől 60 fill.

2) A beteg lakásán a belterületen 1 kor.

3) A beteg lakásán a község belterületén kívül eső szelmalmokban, a fatelepeken és az ugynevezett Botra nevű szőlőtelepen 2 korona.

4) A szállásokon 3 kor. — Megjegyeztetik, hogy éjnek idején, — értve esti 7 órától reggeli 7 óráig, nyáron esti 8 órától reggeli 6 óráig a fenti díjak kétszerese számítható fel.

A község belterületén kívül lakó betegek látogatása alkalmával természetben való fuvarra avagy fuvardíjra is tarthat igényt a közs. orvos.

Kisebb sebészeti műtéteknél a rendes látogatási díjak kétszerese, nagyobb műtéteknél egyezőségileg megállapított díj számítható.

Orvosi bizonyítvány díja 2 kor.

Óbecse, 1904. október 20-án.

Dr. Balaton Gyula
főszolgabíró.

Schottola Ernő

BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 2.

A közeledő szüreti idényre ajánlok:

kétszeresen működő

borsajtókat,

önellátó szerkezetű **szőlőszűzőkat** bogyózó-készülékkel és anélkül,

borszivattyukat, amerikai gumitömlőket, bor- és mustmérőket.

Szőlőszedő ollókat, szőlőtaposó zsákokat, erjesztő-tölcséreket, (kotyogókat) porcellánból, üvegből, pléhből **és minden a szőlő- és pinczegazdászathoz szükséges anyagot és cikkeket.**

Nagy képes árjegyzőkönyvem kívánatra ingyen és bérmentve küldöm meg.

Ad 2833 szám. kig. 1904.

3-3

Árlejtési hirdetemény.

Temerin község előjárósága közhírré teszi, hogy a vármegyei építkezési szabályrendelet 1 §-hoz képest az **utczák és terek szabályozási** vonatkozásainak megállapítási mérnöki munkálatait a képviselőtestületnek 10 -kgy. 904. számú határozatahoz képest a legmegelőbb ajánlatot tevőknek fogja elkészítés végett kiadni, miért is felhívhatnak mindazon okl. mérnökök, kik ezen munkálattal elkészíteni óhajtják, zárt ajánlataikat alulírott előjáróságra czimezve i. évi november hó 10 ik napjáig küldjék be, mert az elkésletten érkezettek figyelmen kívül fognak hagyatni.

Tájékoztásul megjegyeztetik, hogy a község ez idő szerint a közbecső üres házhelyekkel 1368 háztelekből áll.

Az ajánlatokban kitüntetendő, hogy a mérnöki munkát az egyes telkekből szabályozás folytán eleső vagy a köztérből, illetve jelenlegi utcából hozzáadandó területek kiűntetését magában foglaló törzskönyvvel és a munkálatról felvett új térkép elkészítésével adatik át.

Ezen munkálatnál bánatpénz nem kívánta-

lik, mert a munkálatok hatósági jóváhagyása után lesz a munkadíj kifizetve.

Temerin, 1904. évi október hó 15-én.

Vermes Vincze
h. jegyző.

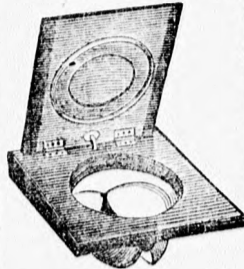
Bujdosó Pál
bíró.

Sok ezer ember egészségét

logja megvédeni a legújabb szabadalmazott

„Japan“ kloset-ülés.

Minden árnyékszékre alkalmazható.

Vizöblítés nélkül!
Teljesen szagtalan!
A legnagyobb tisztaság!
Nem foghat be!
Nem dugulhat be!
Léghezhatmentes!

Betegápolási cikkek. Szobaklosettek.
Betegtoló kocsik.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen.
Guttman L. kloset-gyár
BUDAPEST, IV, Városház utca 2. szám
(Kossuth Lajos utca sarkán.)

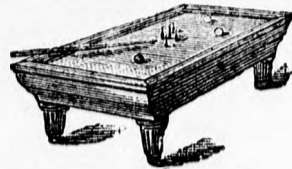
4-13

Allandóan dus választék
Erdélyi jármosókrök

valamint 1 és 2 éves
Erdélyi tinókból

a széplaki bérgazdaságban, Szamosujvár vasut-állomástól 20 percz távolságra. Körülményes felvilágosítást készséggel ad:

Alexa Miklós SZAMOSUJVÁRT
(Szolnok-Dobokamegye.)
40-40

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep,
SZEGED, Boldogasszony-sugárút 58. sz.

Legújabb szerkezetű fordítható tekeasztalok jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi tekeasztalok becserelése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart dákókat és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen. 34-40

Kiváló szerencse Töröknel!

Felülmulhatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse Rövid idő alatt 17 millió korona nyeresémynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; köztük

a legnagyobb nyereseményeket.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15 osztálysorsjátékban újból

110 000 sorsjegyre 55.000 pénznyeresemény
jut és összesen egy hatalmas összeget

14 millió 459.000 korona ü

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben 1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000. 1 nyeresemény 400.000,
1 a 200.000. 2 a 100.000. 1 a 90.000. 2 a 80.000. 1 a 70.000. 2 a 60.000. 1 a 50.000,
1 a 40.000. 5 a 30.000. 3 a 25.000. 8 a 20.000,
8 a 15.000. 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;
összesen 55.000 nyeresemény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt — 75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3—
1/2 " " " 3— " " 6.—; 1 " " " 6— " " 12—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

folyó évi november hó 13-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS T^{SA}
BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: Teréz körút 46. a. I. fiók: Váci-körút 4. a. II. fiók: Múzeum-körút 11. a. III. fiók: Erzsébet-körút 54. a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérem részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni. 4.6

Az összeget ..... korona összegben (utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegegkben).) A nem tetsző törleendő

Pontos cím:

3284 szám. kig. 1904.

Pályázati hirdetemény.

Csurog községben lemondás folytán megüresedett és évi 100 kor. fizetéssel egybekötött írrok-iktatói állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi november hó 2-áig nyujtsák be.

Zsablyán, 1904. évi október hó 16-án.

Nikolits Izidor,
főszolgabíró.

Nemesített fehér fajsertés

„Yrkshiere“

tenyészetemet ajánlom a n. é. gazdaközönség figyelmébe. Vérrökonság ki van zárva, mert országos törzskönyvezet tenyészetekből minden évben szerzek be vérfrissítés ezéljából apaállatokat. Az anyag hazai viszonyainkhoz van áttenyésztve.

Árak:

2-3 hónapos malacok 25 korona.
3-4 " " " 35 " "

Az állatok előjegyezhetőek. Az előjegyzéshez drbként 10 korona előleg küldendő be. A szállításhoz szükséges ládakat ingyen adom. Minden darab után istállópénz és állatorvosi díjakért külön 1 korona fizetendő.

Galambo Sándor
Obecse.

14-

Gy imölcsöt,

nemes fajta, télen át tartósat szállítok utánvétellel, ab Budapest:

szeresika-, jeges- és reinett-
almát 100 drbonként 4 kor.
körtét 100 " 6 "

Utolsó vasuti állomás megjelölését kérem.

Perlesz Fülöp
Terézkörút, 4. a.

ALFA-SEPARATOR RÉSZV.-TARSASÁG BUDAPESTEN

VI. LOMB-UTCA 11.

Tejgazdasági gépgyár.

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.
Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése.
Árjegyzék, tervek és költségvetések díjmentesen.
Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 600 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 60 000 darab 41—

RADITS LŐRINCZ PÉCSETT

1884. óta fennálló kádár-telep.
A kor követelményeinek megfelelőleg gazdagon felszerelt műhelyeivel és nagy dongafa-raktárával

versenyen fölül áll.

A legkitünőbb anyagból készít
boros, sörös és szesz hordókat,
lajtákat, kádákat a legkisebbtől a legnagyobbig, bárminő mennyiségben, gyorsan, pontosan, lelkiismeretes kiszolgálás mellett a lehető legjutányosabb áron
Elvállal úgy magános, mint üzleti vagy
Uradalmi pinczeberendezéseket,
javításokat s minden e szakmába vágó munkát.
Kész hordókban állandó raktár.
Meghívásra bárhol megjelen. 32—

Óriási készlet továbbtenyésztésre és nevesítésre szolgáló gyümölcsfák, sorfák, diszfák és diszeserjék esemeteiből. Igen nagy készlet a legjobb 30 fajta sövény-esemeteiből. Magastörzsű és bokoralaku köszméte és ribizke a legfinomabb angol diszfajtákból. Málnák, szamóczák. Magastörzsű, futó és szomorú rózsák. Igen nagy választék télálló évelő virágokból. Saját termesztésű és valódi Erfurti konyhakerti és virágmagvak. Magvak és évelő virágoknál minden 5 koronát meghaladó rendelést bérmentve szállítunk. Árjegyzék kívánatra ingyen küldeték. Eötvös Lajos és Társai kereskedelmi kerteszeté és magkereskedése Tarcal, Zemplénm.) 6—30

Véd-jegy.

A Zalathnai kénkovand-ipar részvény-társaság

Brassói kénsav- és műtrágya-gyára

ajánlja legjobb minőségű mindennemű

műtrágyáit

t. e. a gazdaközönség becses figyelmébe. Ajánlatokkal készséggel szolgál a

KÖZPONTI IRODA
Budapest,
IV. Mária Valéria utca 7.

73—

Legújabb rendszerű

SZÉNSAVAS-

bor- és sörkímérő-készülékek, fűrdőkészülékek, (föltünést keltő gyógyszereredményekkel) hűtő- és jéggyártógépek és telepek, szikvizgyártógépek, teljes berendezések és az összes e szakmába vágó szükségleti cikkek, továbbá fémárúk, nevezetesen pincefőlszerelési cikkek, staniol palackkupakok kaphatók jótállás mellett, kitünő minőségben.

Dr. Wagner és Társai

egyesült gyárak, mint betéti társaság

Budapest, IX. Tinódy-u. 3. Bécs, XVIII.

Tömeggyártás, tehát olcsó árak. — Kedvező fizetési feltételek.

Képes árjegyzék a gyár bármely osztályából ingyen és bérmentve küldeték.

Nagyobb vidéki városokban jártas képviselők kerestetnek. 42—

A „Lóhere“ védjegyű

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb

foszforsavtrágya

az összes kalászos, lóhere, takarmány és kapásnövény, kertivetemény alá, valamint rétet és legelő, főleg komló és szőlőkre.

Ezen thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyázási kísérletek alkalmával, kizárólag kitünő eredményt mutatott fel.

Csak a „Lóhere“ védjegyű thomassalak származik a csehországi Thomasművekből.

A „Lóhere“ védjegy kezességet nyújt az áru föltétlen tisztasága, idegen anyagoktól való mentessége és legnagyobb mérvű oldhatósága tekintetében.

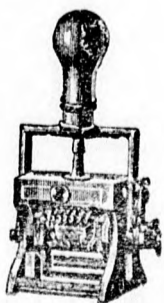
Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal készséggel szolgál a

Csehországi Thomasművek eladási Irodája,

Bécs.

Vezérképviselője Magyarországon:

LÁSZLÓ MARCELL, Budapest, VI. Teréz-körút 22. 73—

Hivatalos

bélyegzőket, pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számozó gépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGO vésnök

Budapest, VI. Vaczi körút 17. sz.

A Bácsmegyei

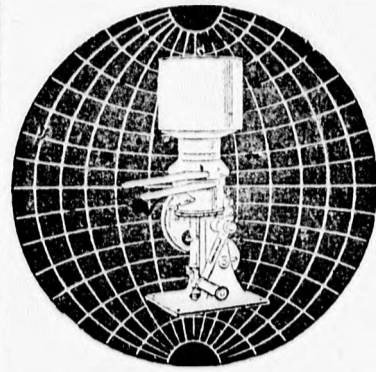
Gazdaszövetség szállítja.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

84—

Fontos a tejgazdaságban a GLOBE SEPARATOR.

Teljes tejszövetkezeti berendezések, kézierő- és turbina hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtgyártáshoz.

Legelőnyösebben szállít az Első magyar tejgazdasági gép- és eszközzár

FUCHS és SCHLICHTER

BUDAPEST, VI. Jász-utca, 7. sz.

Árjegyzék, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

Vaj kivétel! Friss vajat és turót évi kötés mellett minden mennyiségben a legmagasabb áron átvesszünk. 38—

Magyarnak Pécs! — Németnek Bécs!

Nem tetszőért a pénz visszaadatik, károsodás tehát kizárva
Három évi írásbeli jótállás!

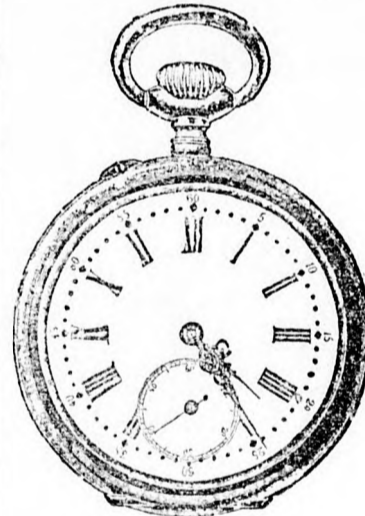
Schönwald Imre

ékszergyáros, órák és látszerész.

Pécs.

Ne küldjük pénzünket külföldre!

Hazai iparunkat előmozdító céggemnél mindennemű arany és ezüst tárgyak, órák és minden e szakmába vágó cikkek sokkal olcsóbban, jobban és megbízhatóbban szereshetők be, mint a külföldön.

Finom,

erős nickel

óra

schweizi

szerke-

zettel

3 frt 50 kr.

„Kinizsi Pál“ éb-resztő óra gyönyörű kivitelben szabadkézi díszítményekkel, hosszantartó csengő hanggal, I-ső rendű szerkezettel 2 frt 50 kr.

Valódi 14 kar. női arany gyűrű, közepén rubin vagy safírral, gyémántokkal körítve 16 frt. Ugyanaz caprubin és gyöngyökkel 6 frt.

14 karátos arany fülbe való opál vagy granáttal-ragyogó kövekkel körítve párja 6 frt.

14 karátos arany varázs gyűrű, szép kövekkel és gyöngyökkel

4 soros 6 frt 50 kr.

5 soros 8 frt.

Minden tárgy valódisága bizonyítására a m. kir. főpénzverde-hivatal által van megvizsgálva és annak próbajegyével ellátva.

Körülbelül 1000 ábrát tartalmazó nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték bárkinek. 85—